

STOWARZYSZENIE GMIN UZDROWISKOWYCH RP

Krynica-Zdrój, 18 czerwiec 2015r. 33-380 Krynica-Zdrój, ul. Czarny Potok 27/24
tel. 18 477-74-50, fax 18 477 74 51

www.sgurp.pl, e-mail: biuro@sgurp.pl

SGURP.187.06.2015

**Szanowna Pani
Ewa Kopacz
Premier RP**

Apel w sprawie zmian prawnych oraz stworzenia programów finansowych dla poprawy jakości powietrza

Jak wynika z danych instytucji międzynarodowych, ale także tych którymi dysponują polskie Inspektoraty Ochrony Środowiska i inne instytucje, Polska jest krajem o największym zanieczyszczeniu powietrza w całej Europie. Normy jakości powietrza określone zarówno w prawodawstwie polskim jak i unijnym są wielokrotnie przekraczane w wielu polskich miejscowościach.

Zarówno duże miasta jak i małe miejscowości, borykają się ze zbyt wysokimi stężeniami pyłów zawieszonych oraz rakotwórczego i mutagennego benzo[a]pirenu, którego roczne stężenia przekraczają normę nawet kilkunastokrotnie. Głównym źródłem tych zanieczyszczeń jest tzw. niska emisja, a więc spalanie paliw stałych (węgla, drewna) w niskosprawnych instalacjach grzewczych.

Ponadto ustalony normami prawnymi państwowy system monitoringu jakości powietrza (strefy) jest tak niedoskonały, że nie jest w stanie potwierdzić faktu, że niektóre miejscowości np. uzdrowiska, mają czyste powietrze, bowiem jakość powietrza mierzona jest systemem modelu matematycznego pozwalającego jedynie na podanie średnich danych dla strefy, a nie dla konkretnej miejscowości, jeżeli nie została ona objęta systemem monitoringu.

Jestem przekonany, że zmiana tego stanu rzeczy wymaga skoordynowanych działań na wszystkich szczeblach administracji: gminnym, regionalnym i centralnym. Gminy zobligowane są do prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Jednak bez uregulowań prawnych na poziomie krajowym, samorządy nigdy nie rozwiążą istniejącego problemu, bo nie dysponują skutecznymi narzędziami poprawy jakości powietrza.

W związku z powyższym, w imieniu gmin uzdrowiskowych apeluję do Rządu i Sejmu, o jak najszybsze przyjęcie następujących zmian w obowiązującym prawodawstwie:

1) przyjęcie norm jakości węgla i innych paliw stałych pozwalających na obniżenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery. Niestety, zaprezentowany opinii publicznej projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki, w sprawie norm jakości dla węgla kamiennego, nie daje najmniejszej nadziei na poprawę jakości powietrza w dającym się przewidzieć czasie, bowiem nadal dopuszcza do sprzedaży na rynku gospodarstw domowych odpady węglowe, typu: muły, flotokoncentraty oraz miały o wysokiej zawartości popiołu, siarki i chloru.

2) **przyjęcie standardów emisyjnych dla kotłów na paliwa stałe** - co roku na polski rynek trafia 140 tys. kotłów pozaklasowych, zwanych „śmieciuchami”, w których można spalić wszelkiego rodzaju paliwa, a nawet odpady komunalne. Emisje pyłu, czy benzo[a]pirenu do atmosfery z takich kotłów są kilkanaście razy wyższe niż z kotłów nowoczesnych technologii. Niezbędne jest zatem określenie minimalnych standardów emisyjnych (w rozporządzeniu Ministra Gospodarki), jakie powinny spełniać nowe kotły na paliwa stałe i wprowadzenie harmonogramu stopniowego (np. kilkuletniego) zaostrzania tych standardów. Podobny system został już z powodzeniem wdrożony w Czechach i przyniósł wymierne rezultaty. Istniejący brak uregulowań prawnych w tym względzie, pogłębia i będzie pogłębiać problem niskiej emisji przez wiele lat.

3) **wzmocnienie narzędzi finansowych wspierających likwidację niskiej emisji**, w tym programów dopłat do instalacji niskoemisyjnych instalacji grzewczych oraz programów wspierających termomodernizację domów. Brak takich rozwiązań, a wspieranie tylko działań OZE w zakresie fotowoltaiki, solarów, pomp ciepłych nie przyniesie żadnego rezultatu, jeżeli nie zlikwiduje się głównego źródła niskiej emisji. W obecnej chwili 70% domów jednorodzinnych w Polsce korzysta z niskosprawnych kotłów na węgiel jako głównego źródła ciepła. Większość domów jednorodzinnych jest słabo ocieplonych lub w ogóle. Aby ogrzać taki dom ich mieszkańcy potrzebują znacznej ilości energii cieplnej, przez co (ze względu na koszty) wybierają jako paliwo węgiel, często bardzo niskiej jakości. W Polsce nie istnieją praktycznie żadne instrumenty, który oferowałyby pomoc w zakresie termomodernizacji budynków jednorodzinnych. Nie istnieją też systemy zachęt ekonomicznych do wprowadzania nowych technologii w tym zakresie.

4) **powiązanie realizacji inwestycji w OZE z rozwiązaniami w zakresie redukcji niskiej emisji**, bo tylko wtedy osiągnie się skumulowany efekt. Inwestowanie w OZE bez rozwiązania problemu niskiej emisji z kotłów domowych jest działaniem chybionym, które jest bardzo kosztowne, a nie przyniesie żadnych rezultatów lub przyniesie rezultaty minimalne. Instalacje OZE są bowiem bardzo drogie, a nie są w stanie dać efektów w zakresie niskiej emisji tam gdzie nie rozwiązano problemu jej występowania. Dla osób fizycznych okres zwrotu zainwestowanego kapitału w OZE, typu: fotowoltaika, solary, pompy ciepłe jest bardzo długi.

Bez wprowadzenia powyższych zmian, działania podejmowane przez samorzady będą działaniami pozornymi i będą miały ograniczony skutek, a ich potencjał nie zostanie należycie wykorzystany. Dane na temat zachorowalności i umieralności na skutek występowania zanieczyszczenia powietrza są tak porażające, że trudno jest dziś nie zauważać istniejącego problemu lub próbować go przykryć nieskutecznymi rozwiązaniami.

Czas najwyższy odważnie podjąć ten problem. Chcemy w tym procesie aktywnie uczestniczyć i dlatego apelujemy o pilną zmianę przepisów.

Z poważaniem

PREZES ZARZĄDU

dr Jan Golba